

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 21. marts 2016
Kontor: Forebyggelseskontoret
Sagsbeh: Afshin Berahmand
Sagsnr.: 2016-0030-4221
Dok.: 1886866

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 314 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 22. februar 2016. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Søren Pape Poulsen (KF).

Søren Pind

/

Rasmus Kieffer-Kristensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 314 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for udviklingen i perioden 2006-2016 i tilgangen til de radikaliserede miljøer, herunder specifikt for ghettoområderne, herunder tilgangen til de offentlige tilbud om afradikalisering?”

Svar:

1. I Danmark er der et tværsektorielt samarbejde om forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme på tværs af myndigheder, herunder et tæt samarbejde mellem Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet (tidligere Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold), Justitsministeriet, Styrelsen for International Rekruttering og Integration (tidligere Socialstyrelsen), Politiets Efterretningstjeneste (PET), kriminalforsorgen, politikredse og kommuner.

En central del af den danske forebyggelsesindsats løftes af kommunale fagpersoner og politi som led i det generelle kriminalitetsforebyggende arbejde.

Forebyggelsescenteret i PET yder rådgivning om radikaliserings med særligt fokus på voldelig ekstremisme og gennemfører forebyggende samtaler med personer, der befinder sig i ekstremistiske miljøer. Desuden arbejder PET gennem sin outreach-indsats med at inddrage lokalsamfunds- og civilsamfundsaktører i en forebyggende indsats.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet udtalelser fra Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet og Politiets Efterretningstjeneste.

Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet har bl.a. oplyst følgende:

”Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet har forstået spørgsmålet således, at der spørges til udviklingen i tilgangen til forebyggelse af radikaliserings.

I 2009 offentliggjorde den daværende VK-regering den første danske handlingsplan om forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme ”En fælles og tryk fremtid: Handlingsplan om forebyggelse af ekstremistiske holdninger og radikaliserings blandt unge”.

I efteråret 2014 fulgte den tidligere SR-regering op med handlingsplanen ”Forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme”.

I januar 2015 indgik satspuljepartierne under overskriften ”Styrket indsats til forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme en aftale om udmøntning af 60,9 mio. kr. i perioden 2015-2018 til en styrket forebyggelse af radikaliserings og ekstremisme”. De foreslåede initiativer bygger på eksisterende nationale og internationale erfaringer med forebyggelse af radikaliserings, forskning på området samt en evaluering af handlingsplanen fra 2009.

Det overordnede formål med den styrkede indsats er at forebygge, at børn, unge og voksne radikaliseres, rekrutteres til ekstremistiske miljøer og eventuelt begår kriminelle handlinger. Forebyggelsesindsatsen suppleres derudover med exitindsatser målrettet de personer, som allerede er blevet rekrutteret til ekstremistiske miljøer, og som søger hjælp til at komme ud af miljøerne. Indsatsen fokuserer således dels på at styrke den tidlige sociale forebyggelse overfor personer, der er i risiko for radikaliserings dels på at give støtte til de personer, som allerede er en del af de ekstremistiske miljøer mhp. at få dem til at forlade miljøerne.

Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI), under Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet, tilbyder rådgivning til kommunerne vedrørende udarbejdelse af lokale forebyggelses- og handlingsplaner samt ved konkrete udfordringer. Derudover arbejder SIRI med undervisning af en bred vifte af professionelle, så de opnår en grundlæggende viden om bekymringstegn og forebyggende handlemuligheder i forbindelse med ekstremisme. Det omfatter også fx boligsociale medarbejdere, der har tæt daglig kontakt med borgere og derfor kan være de første til at opleve en ændret adfærd, der kan være udtryk for radikaliserings.

Politiets Efterretningstjeneste har bl.a. oplyst følgende:

”Det er PET’s vurdering, at der i den nævnte periode er sket en stigning i antallet af radikaliserede personer i navnlig de mili-

tant islamistiske miljøer. Dette skyldes bl.a. konflikten i Syrien og en øget brug af sociale medier til udbredelse af militant islamistisk propaganda.

Radikalisering er en kompleks problematik, der kræver en tilsvarende bredspektret indsats baseret på tværsektorielt myndighedssamarbejde. Danmark har en national samarbejdsstruktur i myndighedsregi, der gør det muligt at håndtere radikaliseringsager fra nationalt til lokalt niveau. Politiet, kommunerne, psykiatrien og kriminalforsorgen indgår som væsentlige aktører i denne struktur.

”Offentlige tilbud om afradikalisering” er ikke et entydigt begreb, men PET kan oplyse følgende om den del af indsatsen mod radikaliserung, som efter en naturlig sproglig forståelse kan siges at være omfattet af begrebet:

PET’s Forebyggelsescenter griber ind over for personer, hvor der vurderes at være et skærpet sikkerhedshensyn, eller hvor personen allerede er dømt for kriminalitet relateret til terrorisme. Indsatsens formål er at påvirke personers adfærd, og midlet er samtaler på frivillig basis med en specialuddannet exit-konduktør med henblik på at motivere til at forlade det radikale miljø.

Denne exit-indsats blev igangsat som pilotprojekt i 2009 og rettede sig i pilotfasen kun mod terrordømte. I 2012 blev indsatsen gjort permanent og udvidet til også at omfatte personer, der ikke var dømt for terror. Antallet af personer omfattet af indsatsen har været stigende i perioden frem til i dag, hvor PET på årsbasis igangsætter exit-indsats for ca. 40-50 personer.

Det bemærkes, at det er meget vanskeligt og ressourcekrævende at sætte ind, når den radikaliseringsstruede først har formet sit radikale verdenssyn og måske allerede har fundet et socialt og ideologisk fællesskab i et radikalt miljø. Derfor er det afgørende, at tegn på radikaliserung opdages og håndteres så tidligt som muligt. PET’s Forebyggelsescenter yder til det formål kapacitetsopbygning i form af uddannelse, sagsorienteret rådgivning og vejledning til psykiatrien, politiet, socialektoren og

kriminalforsorgen i håndteringen af lokale forebyggelsessa-
ger.”

3. Det kan tilføjes, at jeg som justitsminister er meget opmærksom på den rolle som ekstremistiske ideologier og miljøer i Danmark spiller i forhold til at understøtte radikaliserings. Det gælder bl.a. religiøse forkyndere, som – drevet af ekstremistisk ideologier – søger at undergrave danske love og værdier, og i nogle tilfælde ligefrem opfordrer til hellig krig eller kamp mod demokratiet. Det gælder også i forhold til ekstremisters stigende brug af internettet og sociale medier til at sprede deres hadefulde tankesæt.

Det bemærkes i tilknytning hertil, at statsministeren under spørgetimen i Folketinget den 15. marts 2016 har tilkendegivet, at formændene for Folketingets partier vil blive indkaldt til drøftelser om indsatsen over for religiøse radikaliserede miljøer mv. efter påske. Jeg deltager naturligvis aktivt i disse drøftelser.